

ПЕТ СЪВЕТА ЗА НОВИ ФИЛАНТРОПИ

Kimberly Dasher Tripp & Michael Kleinman

[Stanford Social Innovation Review](#)

Наскоро съоснователят на “Napster” Шон Паркър обяви финансирането на Фондация Паркър и [предложи няколко съвета](#) за идващата вълна на “хакерите филантропи” в Силиконовата долина. Основната критика на Паркър към традиционните филантропи е, че те не са нито толкова прозрачни, нито толкова отчетни, колкото трябва да бъдат, и им липсват инструменти, с които да измерват тяхното въздействие и ниво на разрешаване на проблемите. Това не е радикално предложение. Да кажеш на фондациите, че трябва да си подобрят работата, като увеличат и измерват въздействието си, е като да кажеш на фирма, че трябва да си подобри работата, като увеличи печалбите си.

Въпросът не е дали това трябва да се прави. А как.

В критиката на Паркър към традиционната филантропия като “странен и чужд свят, изграден до голяма степен от остарели институции” има късче истина – секторът може да бъде непрозрачен и бавно развиващ се. Но фондациите и индивидуалните дарители се опитват да увеличат въздействието си от поколения, а сега повече отвсякога. Да се игнорират тези десетилетия на опит и съществуващи мрежи от експерти не те прави иновативен – просто означава, че имаш голям шанс да откриеш наново колелото.

Затова ние предлагаме на новите филантропи да имат предвид следното:

1. Първо изследвайте системата.

Идеите ви може да са пробивни, но има шанс някой вече да ги осъществява. Преди да тръгнете да създавате следващото голямо нещо, проверете дали няма организации, академици или дарители, работещи в същата насока. Уорън Бъфет видя това във филантропията и даде парите си на Бил Гейтс. Мат Деймън видя това във водата и дари парите си на [Water.org](#). Няма да стигнете далече, ако се опитате да нахлуете в пазара на споделеното возене, ако никога не сте чували за Uber. Социалният сектор не е различен.

2. Отделете достатъчно време.

Систематичната промяна отнема време за изпълнителите и за донорите. Да се промени статуквото на даден проблем изисква много работа и съществено количество координиране. Лесно е да се говори за “хакване” на проблема, много по-трудно е да се намерят отделни проблеми, където може да имате незабавно въздействие, особено ако сте фокусирани върху широка социална промяна. Да доставите мрежи срещу малария например не е същото като да снабдите качествена здравна грижа в

селски район. Така че, трябва да разберете защо ситуацията е такава, каквато е. Трябва да разберете кой работи по този проблем и до каква степен е успял – или не. Ако искате да давате умно, трябва ви време да се задълбаете, или някой друг да го направи вместо вас.

3. Чувствайте се удобно с неяснотата.

При сложни социални проблеми е трудно – ако не и невъзможно – да се определят причината и ефекта. Няма само една интервенция да създаде по-добри образователни резултати или по-ефективна система за здравна грижа, а още повече да се разреши конфликт в Сирия. Въвлечени са твърде много играчи и фактори. Въздействието е трудно да се изчисли, а признанието е още по-трудно при така наречените “лоши проблеми”. Преди да започнете да давате, решете дали ви е комфортно да работите по проблем, където в най-добрия случай може да измерите общо въздействие, но не и вашата специфична роля, допринасяйки към него.

4. Давайте неограничително финансиране.

Един от най-задълбочените уроци, които са научили донорите и доставчиците на услуги, е основната роля, която неограничителното финансиране (често наричано обща операционна поддръжка) играе в подкрепата на организациите. Когато кажете на неправителствена организация, че може да прави само определени неща в определено време с парите, това ограничава сериозно нейната гъвкавост, а оттам и способност да се адаптира, променя и расте. Може ли да си представите рисков капиталист да дава пари на Фейсбук, а после да им каже, че могат да използват парите само за дизайн, но не и за продуктово развитие, сървъри, бизнес развитие или маркетинг? Точно.

5. Използвайте данните като инструмент, а не разрешение.

Социалният сектор извършва интересна работа по събирането и анализирането на информация, свързана със социални проблеми. По-специално, ние вършим добра работа при прихващане на широки слоеве от данни, използвайки ги за информиране и тестване на интервенциите ни. Но трябва да помним, че [тази информация почти винаги е непълна](#) и казва само част от историята. Например едно дете може да отпадне от училище, защото няма достатъчно храна или защото има насилие в семейството му. Да съдим действието му само като функция на училищната среда е недостатъчно. Трябва да знаем границите на данните и стойността на тестването на идеите, измерването, споделянето на резултатите и повторните опити.

Новите филантропи могат да ивършат невероятно количество добро. Най-лесният начин да пропилят тази възможност е да игнорират важните уроци от миналото.